

KELEIVIS

THE TRAVELER ——— LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS

Prenumerata - Subscription
Amerikoje ir užsieniuose
metams — 1 year \$7.00
pusei metų — 6 months .. \$4.00

KELEIVIS

636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

KELEIVIS

Lithuanian Weekly
(Except for two weeks in July)
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1906

KELEIVIS

636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

NR. 45

"Keleivis" telefonas AN 8-3071

SO. BOSTON, MASS., 1971 METŲ LAPKRIČIO - NOVEMBER 23

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiro numerio kaina 20 centų

67-TIEJI METAI

Amerikos Liet. Tarybos suvažiavimas Chicagoje

Lapkričio 13-14 dienomis Chicagoje įvyko Amerikos Lietuvių Tarybos 31-masis suvažiavimas, kuriame dalyvavo apie 50 asmenų.

Finansinę apyskaitą pranešus, paaiškėjo, kad per metus būta \$58,963 pajamų ir išlaidų \$68,217. Skirtumas paimtas iš praėjusių metų atsargos.

Tarp įvairių klausimų buvo ir opus santykių su LB klausimas. Suvažiavimas pritarė valdybos linijai ieškoti susitarimo bendram darbui.

Altos pirm. dr. K. Bobelis tarp kitko pranešė, kad yra paruošta peticija, kurią norima su tūkstančiais parašų įteikti prez. Nixonui, prieš jam išvykstant į Maskvą.

Suvažiavime buvo pakeistas statusas taip, kad į valdybą įeity po du atstovus ideologinių grupių ir po vieną kitų organizacijų.

Valdyboje paliko beveik visi iki šiol buvę atstovai: Katalikų federacijos — dr. K. Bobelis ir K. Kleiza, socialdemokratų — dr. J. Valaitis ir J. Skorupskas, Sandaros — J. Zūris ir M. Vaidyla (jį pavaduoja dr. K. Sidlauskas), tautininkų — T. Blinstrubas ir V. Mažeika, katalikų susivienijimo — dr. V. Šimaitis, SLA — P. Dargis, katalikų moterų — E. Vilimaitė.

Lietuvos Vyčiai, Sviesa-Santara ir Studentų sąjunga savo atstovus paskirs vėliau.

Suvažiavimui vadovavo P. Dargis, T. Blinstrubas, dr. K. Sidlauskas, K. Kleiza ir dr. J. Valaitis.

I Maskvą išvyko JAV prekybos ministras Stans su 10 palydovų, kur tarsis su sovietų vyriausybe prekybos praplėtimo reikalu. Iki šiol prekyba tarp šių kraštų siekė tik 200 mil. dol. Optimistai pranašauja, kad tą skaičių iki 1975 metų bus galima pakelti iki 5 milijonų, nors valstybės departamentas rodo mažiau optimizmo.

JAV-bių lėktuvai Antrojo pasaulinio karo metu numetė 2 mil. tonų bombų, Korėjos kare 1 mil. tonų, o ligi šiol Vietnamo karo metu net 6.2 milijonų tonų.

Sovietų misiją prie JT dabar saugo 57 policininkai.

The Herald-Traveler paminėjo S. Kudirką

Bostone leidžiamas The Herald-Traveler dienraštis sekmadienio (lapkričio 21) laidoje paskyrė du puslapiu Simo Kudirkos tragedijai priminti.

Drew F. Steis straipsnis pavadintas "Išdavimas, sukrėtęs visą tautą". Jis pavairintas paties Simo Kudirkos, adm. Ellis, jo štabo viršininko Brown, Vigilant kapitonu Eustis, jo padėjėjo Pakos ir abiejų (sovietų ir amerikiečių) laivų nuotraukomis. Tekste smulkiausiai aptasakojama visa S. Kudirkos išdavimo istorija, priminta, kad jis nuteistas 10 metų kalėti ir konfiskuotas jo turtas, kad Lietuvos atstovybė Washington neturi žinių, kame dabar Kudirka yra ir koks jo sveikatos stovis.

Priminta ir tai, kad adm. Ellis dėl to turėjo išeiti į pensiją (\$1,770 per mėnesį), taip pat ir Brown (\$1,539 per mėnesį), o Eustis perkeltas į kitą vietą jau ne kapitonu pareigoms.

Autorius rašo, kad, nors išdavimo istorija gerai žinoma, bet ją verta pakartoti, nes joje išryškėja visa eilė didelių klaidų, kurios, iki tol buvo tikima, negali būti padarytos.

Toks minėto laikraščio iniciatyva padarytas mostas vertas visų mūsų dėmesio ir padėkos pareiškimo autoriui ir redakcijai.

Sovietai bijo teroro ir nuo jo saugotojų

Sovietų atstovai New York'e skundžiasi, kad jie nėra apsaugoti nuo visokių kriminalistų ir teroristų užpuolimų, kad jų ambasada būvisi žydu net apšaudyta. Bet aiškėja, kad jie lygiai bijo ir siūlomos apsaugos.

Sovietų atstovams buvo pasiūlyta pastatyti policijos sargybą net ant jų namo stogo, bet komunistai tos apsaugos griėžtai atsisakė. Atrodė, jie prisibijo, kad amerikiečiai pro stogą nenuklausytų, kad jie viduj tarsi ir planuoja.

Kinija išsprogino atominių užtaisų, kuris, spėjama, galės būti apie 20,000 tonų dinamito stiprumo. Tokio galingumo bomba buvo numesta į Hirošimą.

Tai Latvijos nepriklausomybės laikais sostinėje Rygoje pastatytas Laisvės paminklas. Lapkričio 18 d. laisvajame pasaulyje gyvenantieji latviai minėjo Latvijos nepriklausomybės paskelbimo 53 metų sukaktį. Jos paminėjimas okupuotoje Latvijoje šiandien yra griežtai draudžiamas, nes Latvija dabar neša sunkų rusiškosios komunistinės priespaudos jungą, tyliai ir kantriai laukdama progos jį nusikratyti.

Šiandien Latvijoje latvių jau beliko tik 56.8% (Nepriklausomybės laikais buvo 75.5%), vien rusų, neskaitant kitų slavų, Latvijoje jau yra beveik trečdalis gyventojų (29.8%), o Rygoj latvių — mažuma, taip pat ir Daugpily. Mes nuoširdžiausiai linkime latviams ištverti ir sulaukti laisvos, demokratinės Latvijos. Lai dzivo briva Latvija!

Kiniečiai prašeko Leido pakelti J. Tautose prieš JAV kainas

Jungtinėse Tautose pirmą kartą jau griežtai prašeko raudonosios Kinijos atstovas, iškilus klausimui, kad JAV nevykdė J. Tautų nutarimo boikotuoti Rodeziją ir iš jos perka chromą.

Komunistinės Kinijos atstovas savo kalboje stipriai rėmė Afrikos ir Azijos tautų reikalavimą, kad boikotavimo nutarimas būtų visų vykdomas, ir ta proga nukeikė amerikiečių "imperialistinę ir savanaudišką politiką".

Dabar laukiama, kaip kiniečiai prašeks, kai teks susidurti su sovietų politikos priešingumais.

Lapkričio 16 d. Japonijos imperatorius pirmą kartą priėmė korespondentus ir atsakinėjo į jų klausimus. Buvo priimti korespondentai tik tu kraštų, kuriuos imperatorius neseniai aplankė.

Los Angeles majoras demokratas Sam Yorty paskelbė kandidatuosias į JAV prezidentus.

Leido pakelti kainas

Kainų komisija leido pakelti American Motors kompanijos automobilių kainas 2.5%.

Fordas prašo leisti pakelti 2%, O Chrysler — 5.9%.

Daug ir kitų didžiųjų bendrovių prašo leisti pakelti savo gaminių kainas.

Egiptas grasina vėl pradėti karą

Egipto prezidentas Sadat, lankydamas prie Suezio stovinčius priekinius kariuomenės dalinius, pareiškė, kad jau nebėra jokios vilties taikiu būdu išspręsti arabų ir žydų ginčą ir Egiptas yra pasiryžęs kariauti. Tokia esanti Alacho valia, ir tik ginklu bus galima grąžinti tautos garbę ir prarastas teritorijas.

Šis jo pareiškimas sukelė Izraelyje aliarmą, ir Golda Meier dar primygtiniau prašo JAV-bes skubiai parduoti Izraeliui naujausių kovos lėktuvų.

EKSTRA PRANEŠIMAS

Jau pradėjus spausdinti laikraštį, gauta liūdna žinia, kad pirmadienį, lapkričio 22 d. 5:15 val. popiet širdies smūgio ištiktas staigiai mirė visų bostoniečių mielas bičiulis ANTONAS VILENISKIS. Vėlionis bus pašarvotas antradienį vakare J. Lubino laidotuvių namuose. Laidojamas ketvirtadienį Forest Hills kapinėse.

Mirė žymus sovietų snipas

Lapkričio 15 d. Maskvoje mirė Rudolfas Abelis, vienas iš įžymiųjų sovietų snipų. I Ameriką jis atvyko iš Kanados 1948 m. ir čia iki 1957 m. vadovavo sovietų snipams. Žinoma, čia jis New York'e gyven okita pavarde.

vaidino fotografo bei dailininko vaidmenį, bet pagaliau jo asmuo ir veikla buvo išaiškinta, jis buvo suimtas ir nuteistas 30 metų kalėti. 1962 m. jis buvo išleistas i amerikiečių lakūną Powers, kurio lėktuvą sovietai buvo pašovę ir lakūną nuteisę ilgus metus kalėti.

Koks Abelis buvo snipas, aiškėja iš JAV Centrinės žvalgybos (CIA) ano meto viršininko Dulles pareiškimo: "Aš norėčiau dabar turėti tokius 3-4 vyrus Maskvoje". Todėl dėl Abelio nutiesimo nemažai asarų išliejo ir mūsų šaliai komunistai.

Detroitė susirenka Vliko seimas

Grudžio 4 d. 10 val. ryto Lietuvių namuose Detroitė susirenka Viriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas. Jame, be organizacinių klausimų, dar bus svarstomi ir tokie: Dabartinis lietuvių pasipriešinimas sovietinei okupacijai ir jo reikšmė Lietuvos suverenumui atstatyti. Lietuvos laisvės byla dabartinėje tarptautinėje politikoje, Lietuvos vadavimo pastangų derinimas ir plėtimas.

Brandt nesuvaldo kairiojo sparno

Bonnoje įvyko socialdemokratų konferencija kitais metais įvyksiančių rinkimų programai aptarti. Kairysis sparnas konferencijoje statė tokius reikalavimus, kuriems pats Brandt griežtai pasipriešino.

Buvo reikalaujama, kad Brandtas vykdytų visus partijos nutarimus, bet šis atsakė, kad jis esąs išrinktas visų gyventojų, todėl negalys vykdyti tik vienos partijos reikalavimų.

AFL-CIO šaltai sutiko prezidentą Nixoną

Prezidentui atvykus į unijų konvenciją, nebuvo sugrotas etiketinis "Hail to the Chief" maršas, ir delegatai juokėsi, kaip buvo aiškinamos naujosios ekonominės politikos gairės. Unijų atstovai nebusuos Algų komisijoje.

Vos tik prasidėjus prez. Nixono naujosios ekonominės politikos antrajai fazei po vadinamojo "užšaldymo", kaip ir galima buvo spėti, tuo pat kilo ir eilė nesutarimų specialiai įsteigtoje ekonominiam gyvenimui reguliuoti komisijose. Mat, mis sutartimis pakelto atlyginimo už praeitį nuo susitarimo dienos, unijų atstovai užprotestavo. Jie susilaukė nuo bendradarbiavimo šioje komisijoje, ir klausimas buvo pateiktas svarstyti AFL-CIO konvencijoje, vykstančioje Bal Harbour, Floridoje.

Cia visą reikalą konvencijai referavo prez. Meany.

Konvencija, kurioje dalyvavo apie 2,000 darbininkų atstovų, protestuodami prieš komisijos ir vyriausybės numatomą tokių atlyginimų suvaržymą, nutarė, kad unijų atstovai turi atsisakyti balsuoti Atlyginimų komisijoje, kol unijų reikalavimai nebus patenkinti. Kolektyvinėmis sutartimis iškovoti atlyginimai turi būti mokami ir už praeitą laiką. Nors unijų atstovai komisijoje dar pasiliks, bet jie nebusu, ar balsuos tik tada, jei būtų daromas koks nutarimas, priešingas darbininkų interesams.

Angliakasių algas patvirtino

Atlyginimų komisija patvirtino angliakasių iškovotą iš darbdavių atlyginimo pakėlimą net 15.8%.

Prieš tokį pakėlimą balsavo visuomeninių organizacijų atstovai. Mat, nustatyta atlyginimus kelti ne daugiau kaip 5.5%. Angliakasiams padaryta išimtis, nes jų ligšioliniai atlyginimai buvo permaži.

Japonai protestuoja dėl Okinawos

Japonijos sostinėje buvo didelė demonstracija prieš Okinawos sutartį, kuri sudaryta tarp JAV ir Japonijos.

Ta sutartimi Okinawos sala grąžinama Japonijai, bet joje vistiek pasilieka Amerikos kariuomenės bazė. Japonai bijo, kad ten nebūtų laikomi JAV atominiai ginklai.

Pakistanas skelbia, kad Indijos pasieny jau prasidėję didelio masto mūšiai. Indija plačiu frontu apšaudanti Pakistano teritoriją, ir yra daug užmuštų. Indijos vyriausybė tas žinias dar paneigia.

Amerikoje yra 100,000 milijonierių, jų tarpe apie Tokių turtuolių skaičius kasmet dar gerokai paauga.

Taip padėčiai užsiastrinus, prez. Nixonas pasiryžo pats atsilankyti šiame unijų suvažiavime, tikėdamasis atitinkamai paveikti delegatus ir patraukti uniją į tolimesni bendradarbiavimą minėtoje komisijoje. Deja, jis čia buvo sutiktas gana šaltai, net įžeidžiančiai, nors ir bandė organizuotą darbą pūsti. Negalėdamas konvencijos įtikinti, prezidentas Nixonas savo kalbos gale pareiškė, kad jis ir toliau, net be darbo unijų paramos, vykdysiąs savo ekonominę programą, nes jo, kaip prezidento, pareiga esanti daryti tai, kas yra geriausia visiems Amerikos gyventojams.

Kai prez. Nixonas išvyko, konvencija, reboinama 5.5% algų pakėlimo apribojimo, nutarė AFL-CIO prezidentui Meany pakelti algą net 20,000 dolerių, tai reiškia — mokėti jam \$90,000 per metus (28.5% daugiau).

Tuo tarpu spaudoje aptariamas prez. Nixono įžaidimo faktas, manoma, kad jam, žinant priešiškas nuotaikas, visai nereikėjo į tą konvenciją vykti.

Dabar belieka laukti, kiek bus šio nesutarimo padariniai: ar bus nusileista unijų reikalavimams, ar ekonominio plano antroji dalis vykdoma be unijų bendradarbiavimo.

Herojai ir mes

Simo Kudirkos tragedijos metinių minėjimo kalbose mes vėl girdėjome daug senos ir vertos dėmesio išminties. Mes pakartojome, jog tautai reikia herojų, nes jie savo nuostabiais žygiais kelia tautos garbę, didina jos pasaulinį garsą ir žadina pasiskirytųjų dvasią. Herojai — tarsi švyturiai, kurie mums rodo kelią į tautos laisvę ir paskiro asmens tobulybę. Herojai — jaunajai kartai patrauklaus pavyzdžiai, pagal kuriuos turi formotis ateities žmogus. Jie yra neužmirštami gyvųjų ir istorijos. Girdėjome ir dar daugiau ir žymiai daugiau.

Tokios reikšmės ir tokio poveikio visada turėtų būti mums ir šviesaus atminimo Simas Kudirka.

Bet, deja, ypač išeivių bendruomenės atžvilgiu, yra ir kita tiesos pusė, mus žymiai mažiau paguodžianti, kuri herojų akivaizdoje kartais labai ryškiai rodo mūsų pačių apvertinę menkumą. Vieno herojaus drąsa išryškina mūsų tūkstantinės minios lėpšiskumą, vieno tėvynės meilės — mūsų tautinio jausmo nublėsimą, vieno pasiaukojimas — visų egoizmą.

Tikrovė rodo, kad mums daug lengviau savo herojų tik nieko nekainuojančiais žodžiais pagerbti, negu įsivinti jo pavyzdį — jo visas skaisčiasias dorybes. Pridėkime dar, kad ir mūsų herojų atminimas yra gana trumpas. Kiek šiandien susirenka į tautinių herojų Dariaus ir Girėno paminėjimą? Tik mažytis būrelis prie svetimų valkatų apterlioto ir užkampy pasilikusio jų paminklo. Ir smeigiasi mintis, ar nesulauks tokio pat mūsų "atminimo" ir Simas Kudirka, jeigu jo dar anksčiau neužmiršime?

O mes norime, net labiau norime, kad mūsų herojai būtų kintę kalėjimuose ir mirtį. Kentėtų ir mirtų sensacingai, nes tik tada jie daro miniai įspūdį. Bet mes patys kentėjimų bijome, o tuo labiau mirties. Mes vengiame ir didesnių pastangų reikalingo darbo, ir aukos, ir visų kitų apsunikinimų tėvynės ar kultūros labui.

Be to, mes gana dažnai pritariame ir žinomam amerikiečių rašytojo Finley P. Dunne patarimui: "Jeigu state savo herojų sutikti garbės vartus, nepamirškite iš anksto palikti ir plytelių, kuriuos minia galėtų į jį, pro tuos vartus žengiantį, metyti."

Taip, ir plytgaliai mums reikalingi, nes jau ne viena savo tautos herojų jais esame apmėtę...

Kaikurie mūsų tautos atskalūnai jau ir į Simą Kudirką svaiddo akmenis.

Ka kiti rašo?

GĖDINGAS LIETUVIŲ PAREISKIMAS

Chicago arkidiecezija jau buvo panaikinusi šv. Kazimiero lietuvių kapinėse beveik visas lietuviškumo ir lietuviškų laidojimo tradicijų žymes, įskaitant ir patį kapinių vardą. Chicago lietuvių katalikai, susijungę į LB Komitetą Pasauliečių Tiesoms Apsaugoti ir į šv. Kazimiero Kapinių Sklypų Savininkų Draugiją, ėmė kovoti dėl lietuviškumo lietuvių pinigais ir pastangomis įsigytose kapinėse. Buvo masinių susirinkimų, buvo siunčiamos delegacijos, buvo prašoma ir maldaujama, buvo, pagaliau, ir net dvi protesto demonstracijos prie kardinolo rūmų. Šis tas iškovota, bet kova vis ir dabar tebesitęsia. Sunku ir patikėti, kad net ir po Vatikano II Susisinkimo vyktų Bažnyčioje toks nesiskaidymas su pasauliečiais, toks tautinės tikinčiųjų bendruomenės prašymų bei maldavimų ignoravimas ir tokia autokratinė vyskupo valdžia turto ir nuosavybės, įsigytų tautinės tikinčiųjų bendruomenės pinigais, reikaluose.

Tadai liūdniausia, kad prieš teisėtus tūkstančių Chicago slietuvų katalikų reikalavimus stoji ir maža grupelė mūsų tautiečių, kurių tarpe yra: vyskupas Vincentas Brizgys, arkidiecezi-

jos lietuvių parapijų klebonai, Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos pirmininkas, Ateities Sendraugių Chicago skyriaus pirmininkė, A. Brazis ir L. Šimutis. Toji grupė 1971 m. gegužės 28 dieną paskelbė "Draugo" dienraštyje pareiškimą, kuriame tarp kitko sakoma: "Mes palaikome Kardinolą ir kapinių vadovybę jų pastangose išlaikyti ir apsaugoti lietuvių ir katalikų tradicijas."

Išsina, kad ne tie tūkstantiniai lietuvių, kurie jau kelinai metai stengiasi atkovoti lietuviškumą ir teises savo kapinėse, bet kardinolas Cody ir jo aiškiška kapinių vadovybė nežinia su kuo tai grumiasi už lietuvių tradicijas arkidiecezijos nusavintose kapinėse. Koks pasityčiojimas ir koks prasilenkimas su tiesa! Koks lietuvių savivarbos pažeminimas! Šį faktą iškeliam kaip labai liūdną ir gėdingą lietuvių išeivijos gyvenime. ("Varpas", Nr. 10)

VYSKUPAS VISAIP IŠSISUKINĖJA

"Varpo" žurnalo straipsnį, kad įvykis būtų dar aiškesnis, norime papildyti ir kita medžiaga, kuri rodo, kaip vyskupas V. Brizgys mėgina išsisukinėti ir sumėtyti pėdas.

"Gausus Chicago lietuvių Jis "Darbininkui" parašė visuomenės susirinkimas, į-

TAI BUVO PRIEŠ VIENERIUS METUS

1970 m. lapkričio 23 d. iš sovietų žvejų laivo į JAV pakrančių apsaugos laivą Vigilant nušoko lietuvis radistas Simas Kudirka ir prašė suteikti jam politinę globą, bet bukapročių JAV valdininkų jis buvo prievarta grąžintas rusams komunistams. Viso pasaulio lietuvių rengė prieš tai protesto demonstracijas, kuriuose dalyvavo ir kitų tautų laisvę branginantieji žmonės. Didžiulė demonstracija buvo ir Bostone. Čia yra kelios nuo traukos, kurios primena tą dieną įvykius Bostone.

Bostono demonstrantai lapkričio 28 d. nešė per miestą šitokį karštą su užrašu: "Žmogaus teisės, adm. Ellis nužudytos" ir jį sudegino, stebint 1.000 lietuvių ir kitų. J. Rentelio nuotrauka.

Šitoje J. Rentelio nuotraukoje matyti dalis plakato, nešų protesto demonstracijos.

laišką, kuris buvo išspausdintas spalio 19 d. laidoje. Ten tarp kitko rašoma:

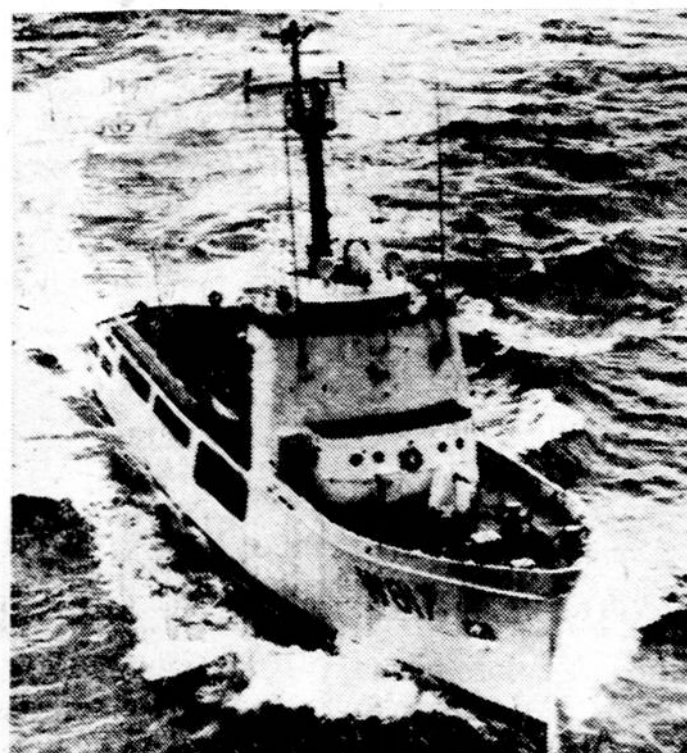
"Kai keli asmenys Chicago lietuvių vardu paskelbė angliškoje spaudoje viešą melagystę prieš Chicago arkivyskupą kardinolą J. P. Cody, tai kiti tai priėmė kaip viešai papildytą nusikaltimą lietuvių vardu prieš apšmeižtąjį ir prieš lietuvių visuomenę. Kurį laiką laukėme, tikėdamiesi kokio nors žodžio iš Lietuvių Bendruomenės, nes ir jos vardas ten buvo painiojamas, ir nesulaukus, — išsamiau pasitarus ir su generaliniu konsulu, ir su lietuvių klebonais, ir su lietuvių organizacijų žmonėmis, buvo sukvietas pasitarimas, kuriame buvo priimtas mano ir kitų parašytas pareiškimas". (Jis buvo išspausdintas ir Keleivio nr. 24).

Vadinasi, vyskupas savo gėdingą elgesį nori pridengti ir generaliniu konsulu, ir klebonais, ir dar kažkokiais kažkokių lietuvių organizacijų valdybų žmonėmis.

Į tą vysk. V. Brizgio laišką tame pačiame "Darbininke" lapkričio 9 d. atsakė Algis A. Regis, L. Bendruomenės komiteto pasauliečių teisėms apsaugoti pirmininkas. Jis tarp kitko rašo:

"Užuot užjautęs religingų žmonių jautriai pažeistus jausmus dėl arkidiecezijos nutautinimo politikos per religiją, vyskupas išsina, kad jį dar labiau užgauti, viską nukreipdamas svetimiems pataikavimo linkme.

"Gausus Chicago lietuvių Jis "Darbininkui" parašė visuomenės susirinkimas, į-

Vigilant laivas, į kurį buvo nušokęs Simas Kudirka ir po kelių valandų iš jo jėga grąžintas sovietų laivui.

Vigilant laivo kapitonas Ralph Eustis, kuris leido rusams žiauriai mušti Simą Kudirką ir dar davė laivelį jį surišti ir sumušti nuvežti į sovietų laivą. Eustis vėliau buvo atleistas iš kapitonų pareigų ir paskirtas kitur kitoms pareigoms.

vykęs birželio 14 d., apsvartė ir viešai pasmerkė tokį vyskupo prieš savuosius nukreiptą elgesį. Protesto susirinkime pasisakė visi: mažai žinomi eiliniai lietuvių

krikščionys ir mūsų veiktiams vadovaujant didžiai nusipelnę asmenys. Spauda labai plačiai informavo visuomenę ir pati pasisakė vėdamaisiais".

Kazys Bradūnas

AR GIRDITE?

Ar girdite, kaip laivo bortas dreba
Nuo pulso plyštančios širdies —
Jie gyvą žmogų užkalė į grabą,
Spiovė į veidą laisvės ir mirties.
Pakrantėj sėdi grįžę sotūs liurbiai,
Kalakutieną užsigėdami,
O ten gyvybę po lašelį siurbia
Mūs kraujo broliui, nepalikdami
Jokios vilties, kai laivo bortas dunda
Jau budelio žingsniu klaikiu...
Aš paimu nuo Simo lūpų skundą
Ir jį priešmirtinį šaukiu!..
O milžiniškoji Laisvės statula
Stovi kurčia ir akla?..

A. Regis primena kaiku-rių organizacijų tuo reikalu pasisakymus.

Chicago sendraugių ateitininkų draugovė parašė protestą ir prašė jį paskelbti "Drauge", bet, šiam atsisakius, jis buvo paskelbtas "Dirvoje" liepos 21 d. Jame rašoma, kad — "Chicagoje Bažnyčioje glūdi siena tarp dvasiškios ir tikinčiųjų. Šios sienos dėka hierarchija nepaiso savo tikinčiųjų ir vykdo visą monarchinę tvarką... ši tvarka trukdo ne tik parapijų lietuviškumui, bet ir jų katalikiškumui."

Toliau rašte pasidžiaugiam ir kapinių sklypų savininkų draugija, ir kad atsirado pasauliečių komitetas, kad ryžtamasi šv. Kazimiero lietuvių kapinėse išlaikyti ir apsaugoti lietuvių ir katalikų tradicijas:

"Faktai mums rodo, kad šios dvi organizacijos, o ne kas kitas, šiuo reikalu atstovauja tikinčiųjų lietuvių katalikų balsą".

Lietuvių Bendruomenės oficialus organas "Pasaulio Lietuvis", kurį redaguoja neabejotinas katalikas St. Barzdukas, nr. 12/48 tarp kitko rašė:

"Lietuvių reikalus energingai gina JAV LB Chicago apygardos sudarytas Komitetas pasauliečių teisėms šv. Kazimiero Lietuvių Kapinėse saugoti".

Kanadoje katalikų leidžiamas laikraštis "Tėviškes Žiburiai" rugpjūčio 5 d. rašė savo vedamajame:

"Chicago lietuvių kovojančios grupės atveju reikia pasakyti, kad jie reikalauja teisėtų dalykų. Lietuviška institucija yra įsteigta ne ariams ar anglams, bet lietuviams. Jos įsteigimo pagrindas yra lietuviybė"

Tokie yra pačių katalikų balsai. Prie jų galėtume pridėti dar ir jėzuito kunigo K. Trimako lietuviybę ginantį žodį, paskelbtą "Dirvoje" birželio 9 d.

Kitų lietuvių pasisakymai dėl vysk. V. Brizgio užimtos pozicijos šv. Kazimiero lietuvių kapinių reikalu yra dar griežtesni.

Neabejotinai aišku, kad vyskupas V. Brizgys, tiksliai jam pačiam žinomais sumetimais klaupdamasis prieš

kardinolą Cody, ne tik pats veikia prieš lietuvių interesus, bet su savim tempia dar ir mažą būrelį kitų pataikūnų lietuviybės niekinimo veiksmo pataikinkauti.

Šia proga mums prisimename kadaise uoliai Lietuvoje vykdyta sulenkėjusios bažnytinės vadovybės lietuvių nutautinimo akcija, padariusi mūsų tautai milžiniškų nuostolių. Prisimena ir vėlesniais laikais išgarsėję lietuvių nutautintojus Vilniaus arkivyskupas Jelbžikovskis. Negi vysk. V. Brizgys iš jo ima pavyzdį? Juk negali būti tragiškiau, kad moderniais laikais laisvame krašte, kai visi tik ir kalbame apie lietuviybės išlaikymą, ta lietuviybė neranda vietos net kapinėse...

"VILNIS" NET IR PUSE LIEŽUVIO MELUOJA

"Vilnis" lapkričio 13 d. pirmajame puslapy didėlėmis raidėmis paskelbė savo straipsnį, antrašte: "Apie suvaržymus Kinijos diplomatomams keliauti po Jungtines Valstijas".

Ilgokame straipsny verkslenama, kad Kinijos diplomatai, kaip ir Sovietų S-gos diplomatai, nebegalės be leidimo išvažiuoti toliau, kaip 25 mylias nuo New Yorko vidurmesčio.

Iš to, kas "Vilny" parašyta, matyti, kodėl tokios gėžtos taisyklės tik minėtiems komunistiniams diplomatomams tetaikomos. "Vilnies" redaktoriai tai gerai žino, bet jie nenori, kad jų laikraščio skaitytojais žinotų.

Teisybė yra ta, kad Sovietų Sąjunga pirmoji uždraudė JAV diplomatomams išvažiuoti be leidimo toliau kaip 25 mylias nuo Maskvos. Tik tada su ilgu pavėlavimu tokią pat tvarką JAV-bės priėmė ir sovietų diplomatom. O kadangi Kinijoje dar didesni suvaržymai svetimsaliams, tai ir Kinijai JAV negali čia duoti kažkokių neribotų laisvių.

Bet "Vilniai" žinoma, rūpi pavaizduoti, kad tik amerikiečiai yra kalti.

"Komunizmo mes negalime pakęsti, ir mes jį geležine ranka sutruškinsime!" — sako Libijos diktatorius Khadafis.

KAS SKAITO RAŠ,
TAS DUONOS NEPRASO.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

DETROITO NAUJENOS

Popietė rašytojui pagerbti

Detroito Lietuvių kultūros klubas, kelerių metų tarpe surengęs ūkininkų ir mokytojų pagerbimą, 1971 m. lapkričio 7-ją paskyrė rašytojų garbei. Užsimota buvo plačiai: su iškilmingomis pamaldomis Sv. Antano bažnyčioje ir su trijų aukštų programa Lietuvių namuose. Šių eilučių autoriui teko išgyventi tik dvi renginio dalis: akademiją ir rašytojų kūrybos skaitymą. Apie tai čia ir pagalbėsiu.

Garbės prezidiumą iš anksto scenoje susodinus, akademiją kelias kukliais žodžiais atidarė pats svarbiausias šventės iniciatorius — Lietuvių kultūros klubo pirmininkas Antanas Musteikis. Programai vadovauti pakviesta Stefanija Kaunelienė garbės prezidiumą su publika supažindino. Matėme, iš kairės į dešinę, Stasį Santvarą, kun. Kazimierą Simaitį, dr. Algirdą Nasvytį, vysk. Vincentą Brizgį, Mariją Sims, kun. Leonardą Andriekų, O.F.M., dr. Justiną Pikūną, Vytautą Volertą, Kazį Veikutį ir Vincą Tamošiūną.

Kun. K. Simaičiui sukalbėjus invokacinę maldą, Pranui Zarankai sugiedojus JAV himną, sveikinimo žodį pasakė JAV LB centro valdybos pirmininkas V. Volertas. Jo žodis buvo trumpas, poetiškas ir su patosu. Jis rašytojui davė angelo sparnus ir velnio ragus. Rašytojas sakė, jis, neša Dievą ir ateizmą, žmogų ugdo ir jį žlugdo. Baigdamas priminė, jog kraujo, gyvybės aukų dar neužteko, jog reikia balso, kurį girdėtų visas pasaulis. Rašytojau, reikia tavo balso! — maždaug šitaip V. Volertas baigė.

St. Santvaro, Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininko

1946-49 metais, paskaita, kurios pavadinimo, deja, nesusijau, buvo akademinės programos asis. Ji užtruko gerą akademinę valandą, kurios trečdalis prelegentas kalbėjo apie rašytoją aplamai ir tik po to priėjo prie lietuvių rašytojo. Pradėjęs sakiniu "Žodis yra toks pat senas, kaip žmogus", pirmą minutę suminėjęs Vaizgantį ir regis, Vydūną, klausytojus vedė pro Homerą, Sofoklį, Euripidą, Aristofaną; pro Dante Alighieri, Shakespearę, Dostojevskį; pro James Joyce'ą, O'Neil'ą iki ...Stalino ir Hitlerio. Tuos abu kruvinočius tironus paminėjo todėl, kad ir jie žinojo rašytojo vertę ir siekė jį pajungti savo tikslams.

Vėl grįžęs prie "trijų simtų procentų žmogaus ir kūrejo" Vydūno, temą nukreipė į dvi literatūras. Dvi literatūros todėl, kad vieni kurti laisvuose Vakaruose, o kiti yra pajungti rusiškajai komunistinei. Vėliau daug karčių žodžių pasiuntė kritiku adresu. Pagal prelegentą, mūsų literatūros kritika yra pačioje liūdniausioje būklėje, nes ji labai neobjektyvi. Pas mus, sako, tėra tik draugiška kritika ir nedraugiška kritika, tik liaupsė ir panieka. Mes, sako, patys rašom ir patys tašom. O iš tikrųjų kritikai "turi kalbėti reikliai, bet neturi būti rykliai".

Kaip ir tinka tokiai progai, S. Santvaras į pabaigą lytosi optimistas. Ir abi literatūros gal po penkiasdešimt metų, gal daug greičiau susiliesiančios. Kūryboje pragiedruli esama ir postalinėje Lietuvoje ir Vakaruose. Pagyres šios akademijos rengėjus, jis iškilmingai pažadėjo: "Asmeniškai stengsiuosi dirbti tol, kol man leis tasai, kuris leido ir į šį gyvenimą ateiti..."

Ilgai karšti plojimai parodė, jog publikai S. Santvaro paskaita darė nepaprastą įspūdį. Puikus balsas, aiškus aktoriskas skaitymas, vyriškai ori prelegento išvaizda, — visa į krūvą sudėjus, klausytoją sužavė. Kai Santvaras asmeniškai skaito, nėra jau taip svarbu, ir ką skaito. Minėtoje paskaitoje su daug kuo buvo galima nesutikti, ypač su kritikos kritika, bet, tikrai, daugelis būtų jo balso klausę ir antrą valandą.

Čia buvo prisiminta, jog salėje esama dar kelių rašytojų. S. Kaunelienė juos įvardino: Aurelija Balašaitienė, atvažiavusi iš Clevelando, Balys Gražulis — iš Flint, ir vietiniai — Vytautas Alantas bei Kęstutis Keblys.

PLB centro valdybos vardu kalbėjo dr. Algirdas Nasvytis. Jo sparnuočiausi žodžiai buvo maždaug tokie: literatūra yra daugiau negu menas; ji — neatskiriama civilizacijos dalis... Girdamas akademijos rengėjus, vylėsi, jog ši (rašytojų) viešų pagerbimų) idėja paplis JAV ir plačiame pasaulyje. Kvietė gerbti rašytojus ir skaityti jų kūrybą.

Kun. L. Andriekus, dabartinis Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkas, sveikinimą pradėdamas, prašė įsidėmėti, jog "lietuvis rašytojas yra jūsų brolis ir sesuo". Tai esanti pagrindinė tiesa. Paskui išdėstė visą eilę kitų tiesų: kad lietuvis rašytojas neišmėtinėja, nesiskundžia, neišsėdžia; kad gyvenime jis yra daktaras, inžinierius, kunigas, juoda-rankis darbininkas; kad kūryba yra dinamiška, nes atspindi Dievo galią; kad niekas nesidomi, ar rašytojas turi darbą, pastogę... ir kažką, ir dar kažką.

Sakė, jog istorijoje bus šitaip rašoma: apie 30.000 iš Lietuvos pasitraukusių žmonių savo tarpe turėjo 110 pajėgiausių rašytojų. Bet jų knygos mažai buvo skaitomos, todėl kultūros lygis ėmė smukti...

Ir kun. L. Andriekus patarė reputli nevilin. Patarė su rašytoju susitikti literatūros puslapiuose. Detroito kultūrininkams, pionieriams rašytojų pagerbimo organizavime, linkėjo būti ir knygoj pirkimo, jų skaitymo pionieriais. Dėkojo už aktą, kuri, prieš jam kalbant, JAV LB vardu įteikė V. Volertas.

Labai trumpas Ateitininkų federacijos vado dr. Justino Pikūno sveikinimo žodis akademinei programai ir baigė. Lietuvių tautos himnas, kurį su P. Zaranka jau giedoję visa publika, buvo paskutinis akademijos aktas.

Literatūrinės popietės dalyviai savo kūrybą skaitė kuo ne alfabetine tvarka. Leonardas Andriekus turėjo bene 6 klasikinės formos eilėraščius. Jis savo poeziją aiškiai, skardžiu balsu nešukėdamas išdainavo. Gražu buvo, ir publika būtų norėjusi daugiau. Vytautas Alantas — ir vėl su rašomo istorinio romano "Sventaragio" ištrauka, pavadinta "Mindaugo karūnacija". Iš visų man girdėtų ir skaitytų "Sventaragio" ištraukų ši buvo pati publicistiškiausia, kronikiškiausia, sausiausia.

Pirmieji metai mokyklose yra labai sunkūs ir reikalauja labai daug darbo, bet mūsų jaunimas dar randa laiko ir lietuviškai veiklai.

Rugpjūčio 28 d. su jais privačiai atsiveikinta. Albina Lipčienė NEW HAVEN, CONN. Pas L.M.K.F. klubietes

Lapkričio 14 d. Moterų klubas Židonių bute suruošė gražią kultūrinę popietę. Pas mus kultūriniai parengimai būna negausūs ir nuostolingi, todėl ir ruošta privačiame bute. Dalyvavo beveik visos narės su vyrais, keleto viešnių ir svečių. Iš toliau buvo B. Bieliukas, atvykęs iš New Yorko.

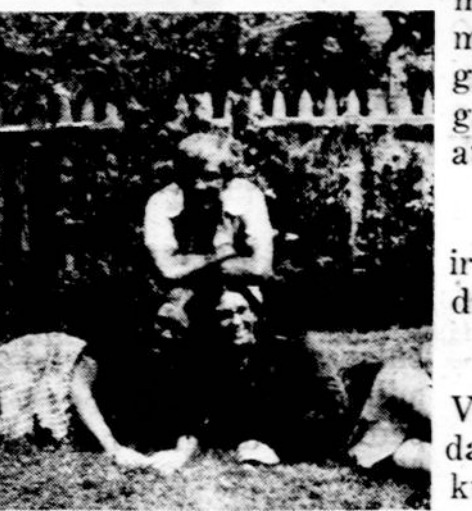
Paskutinioji, bene tris eilėraščius, skaitė Marija Sims.

Visa literatūrinė popietė — vos pusvalandis.

Alfonsas Nakas

AUGINOM NE SAU...

Duoti žmogui gyvybę — džiaugsmas, auginti — atsakomybė, rūpestis, netekti — skausmas, skriauda...

Kairėje Gita Merkevičiūtė, dešinėje Vaiva Vėbraitė, vidury Lina Lipčienė.

Auginom, mokėm, ruošėm, skatinom ir... netekom. Rugšėio mėnesį keli jauni lietuviai iš mūsų ir taip negausios New Haveno, Conn. kolonijos išvažiavo kitur mokytis. Su jais netekome didelės paramos lietuviškoje veikloje. Nors jie visi dar labai jauni, bet mūsų kolonijoje jau nemažas veiklos spragas užpildė. Visi jie uolūs lietuviškos mokyklos mokiniai. Vėliau — patys mokėtojai, kurie dirbė ar talkininkavo. Visi kalba gerai lietuviškai, todėl ir veikloje nesijautė svetimi. Paskutiniai šiais metais jie paruošė ir atliko įvairiomis progomis menines programas. Jaunimui nėra lenova, bet daug sunkiau mažose kolonijose.

Nors pakartotinių "pranašysčių" (jaunu žmonių akivaizdoje) netrūksta, kad lietuvišvė nvyksta ir netrukus visai išnyks, bet šių metų tragiškojo birželio minėjimų proga Gita Merkevičiūtė savo kalboje pabrėžė: aš tikiu, kad ir Lietuva turi ateiti, nes tautos ateitį kuria jaunimas.

Džiugu, kad Gita su šia mintimi išvažiavo į Paryžių Sorbonos universitete gilinti prancūzų kalbos žinių. Vaiva Vėbraitė priimta į Mass. Technologijos Instituta (MIT). Diana Merkevičiūtė (Gitos sesutė) studijuoja humanitarinius mokslus Conn. universitete, o Lina Lipčienė išvažiavo Vokietijon į Vasario 16 gimnaziją, ir gauti kreditus.

Rugpjūčio 28 d. su jais privačiai atsiveikinta.

Albina Lipčienė

NEW HAVEN, CONN.

Pas L.M.K.F. klubietes

Lapkričio 14 d. Moterų klubas Židonių bute suruošė gražią kultūrinę popietę. Pas mus kultūriniai parengimai būna negausūs ir nuostolingi, todėl ir ruošta privačiame bute. Dalyvavo beveik visos narės su vyrais, keleto viešnių ir svečių. Iš toliau buvo B. Bieliukas, atvykęs iš New Yorko.

Paskaitą apie Dostojevskio lietuvišką kilmę skaitė žinomas poetas Stasys Santvaras. Prelegentas pateikė ir panagrinėjo paties Dostojevskio duktės tuo klausimu liudijimus, jos parašytojo tėvo biografijos šio rašytojo lietuviškos kilmės įrodinėjimus. Nors tuo klausimu esama ir skirtingų nuomonių, bet malonu buvo išgirsti Dostojevskio dukters gražių žodžių ir teigiamų atsiliepimų apie lietuvių.

Malonu buvo klausyti ir ir poeto Santvaro dailaus žodžio.

Po paskaitos dailininkas Viktoras Vizgirda parodė dabartinės Lietuvos dailininkų kūrybos skaidrę.

Židonių šeima klubą labai parėmė, leisdamas pasinaudoti gražiu ir erdviu butu. Negana to, jie visus ir puikiai pavaisino.

Praeityje klubas kasmet padarydavo po du kultūrinis parengimus, tik šiais metais dėl nenumatytų priežasčių reikėjo pasitenkinti vienu. Kaikuriais klubo narės prislėgė artimųjų mirtys. Neapsakomai didelio skausmo ištikta liko Salomėja Nasvytytė - Valiukienė, birželio mėnesį netekusi abiejų tėvų. Ir aplamai šioje mažoje kolonijoje įvyko daug pasikeitimų.

Albina Lipčienė

KENT, OHIO

Susibūrė lietuvai studentai

Kent universitete yra per 26,000 studentų. Yra čia ir lietuvių studentų būrelis. Jis įsteigė Lietuvių studentų sąjungos skyrių. Spalio 26 d. buvo jo pirmasis susirinkimas, į kurį atsilankė 12 studentų. Lietuvių studentų čia yra daugiau, bet kiti negalėjo į susirinkimą ateiti.

Universiteto bibliotekoje jau yra 2,500 knygų lietuvių kalba. Jų skaičius sparčiai auga. Didelę paramą suteikė prel. P. Juras, atsiuntęs 800 knygų.

Rūpinamasi surengti lietuvių meno parodą, paskaitų lietuviškomis temomis, o gal pavyks pakviesti ir šokių grupę. Numatoma, kad bus galima studijuoti lietuvių kalbą ir gauti kreditus.

KAS GIRDĖTI NEW YORKE

Informavo apie Jaunimo kongresą

1972 m. birželio 24—liepos 4 d. Chicagoje šaukiamas Antrasis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas, kuriame laukiama 250 atstovų iš įvairiausių kraštų. Toks didelis suvažiavimas yra susijęs ir su nemažomis išlaidomis. Reikia kaikiurių tolimų kraštų atstovų kelionę apmokėti, juos čia atvykus išlaikyti, samdyti kongreso posėdžiams patalpas ir t.t. Norime ir atitinkamų spaudos leidinių išleisti. Žodžiu, reikės pinigų.

Jam sutelkti yra sudaryta finansų komisija, kuriai vadovauja dr. J. Kazickas.

Lapkričio 12 d. New York'e jis susaukė spaudos atstovus ir supažindino su kongreso eiga. Iš jo pranešimo matyti, kad darbas pradėtas labai rūpestingai. Sudaryta įvairių komisijų, kurios kiekviena dirba savo srityje.

Kongreso samata — apie \$150,000. Finansų komitetas tikisi, kad lietuvių dosnioji visuomenė tiek aukų sudės. Kiek kuriai apygardai yra skirta sutelkti, jau buvo rašyta praėjusio Keleivio numeryje, todėl to aš čia nekartosiu.

Kad Jaunimo kongresas yra reikalingas, niekam negali būti abejonės. Gyvena, me tarp svetimųjų, todėl nemaža jaunimo prarandame, o neturėdami jaunimo, išmirštame, be galimybų ir ateityje lietuvių klestėti. Taigi svarbu jaunimą užgrūdinti, kad jis būtų atsparus visoms pagundoms nutausti. Sumaniai, gražiai paruoštas kongresas, kur jaunimas galėtų pasisakyti įvairiais jam ir visai lietuvių visuomenei rūpimais klausimais, yra tinkamiausia proga ir vieta. Tai tarsi kalvė plienui užgrūdinti.

Labai svarbu plačiąją visuomenę kuo geriau supažindinti su kongreso uždaviniais ir tikslais, su jo ruošia, kad nebūtų pirmojo suvažiavimo metu kilusių įvairių šėšelių, atsiradusių dėl kaikiurių senesnių veikėjų pastangų primesti jaunimui savo užmačias.

Iš labai gerai padarę finansų komiteto pirmininkas, susaūkęs spaudos atstovus ir juos painformaves, kas numatyta daryti ir kas jau padaryta kongresą ruošiant.

Gal kas iš skaitytojų atsiųs pasakys: Ir vėl aukos!

Taip, aukos. Išvija be aukų neapsiejo ir neapsieis. Jei ne tos aukos, apie mus

jau niekas nieko ir nebežinotų. Aukomis sukūrimė vi-sa, ką čia turime lietuvių bei palaikyti ir savo gimtajai tėvų žemei Lietuvai remti.

Ir Jaunimo kongresas patarnaus Lietuvos laisvinimo bylai bei lietuvių bei gaivinti, todėl jis visokeriopai remtinas! Tam reikalui turėtų būti negaila ir plačiau atidaryti savo pinigų.

J. Vlks.

NEW YORK, N.Y.

Naujasis Babilonas

New Yorko metropolijoje yra apie 8 mil. gyventojų. Tai daug daugiau, negu visoje Massachusetts valstijoje. Gyventojų sudėtis yra labai mišri. Gal nėra mūsų žemėje tokios tautos, kurios didesnis ar mažesnis atstovų skaičius negyventų New York'e. Jie yra įvairių rasių, tikybų, skirtingų įpročių, kultūrų, todėl nėra ko stebėtis, kad čia ir įvairių nusikaltimų daugiau, negu kur kitur.

Štai Daily News lapkričio 5 d. paskelbė tokius policijos departamento viršininko Murphy suteiktus įvairių nusikaltimų, įvykdytų pernai ir per šiu metų 9 mėnesius, duomenis.

Žmogžudysčių šiemet buvo 1,066, o pernai tik 817. Moterų išprievartavimų šiemet buvo 1,767, o pernai — 1,622. Vagysčių — 66,167, pernai — 52,714. Automobilų šiemet pavogta 73,688, o pernai — 69,964.

Vadinasi, visu rūšių nusikaltimai sparčiai auga.

Murphy pertvarko policiją ir tikisi, kad ji bus pajėgesnė su įvairiais nusikaltimais kovoti ir kad dėl to nusikaltimų skaičius sumažės.

Tikėkime, kad taip ir bus, rors vilčių mažai.

K. Žemaitis

CHICAGO, ILL.

Kalėdinė programa Balzeko muziejuje

Gruodžio 5 d. 4:30 val. popiet Balzeko muziejuje bus kalėdinių giesmių koncertas, kurio programą atliks Alices Stephens vadovaujamas "Aidučių" choras su akordeonistu Edvardu Gudoniū.

Ta proga bus ir Kalėdų eglučių papuošalų paroda.

Balzeko muziejuje, jo parodas, paskaitas ir biblioteka šiemet jau applanke 33,878 asmenys.

Už nosies ne tik jaučius vedžioja.

Eksurskijos į Lietuvą
1972 metais

Walter Rask-Rasčiauskas jau 11 metų organizuoja grupes į Lietuvą, ir jo rengtos ekskursijos vyksta sklandžiai ir tvarkingai. Šią vasarą

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

vežė 6 grupes į Lietuvą. Dėl vėlyvo užsiregistravimo ne visus galėjome prijungti, nes trūko vietų. Norėdami patenkinti didesnę lietuvių skaičių 1972 metais turime užplanavę net 10 ekskursijų.

- Galėsite pasirinkti patogiausią išvykimo dieną, kuri geriausiai atitiks jūsų atostogų laiką.
- Ekskursijos bus nuo 17 iki 21 dienos ilgumo.
- Bus galima prisijungti Chicagoje, New Yorke ar Montrealyje.

Planuokite iš anksto, registruokitės jau dabar, informacijų kreipkitės:

American Travel Service Bureau
9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Telefonas: (312) 238-9787

Taipogi sudarome išskirtimus giminių atsilankyti Amerikoje; suteikiame informacijų kelionių reikalais į visus pasaulio kraštus; parūpiname bilietus ir reikalingas visas.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Gut mornink, Maik!

— Labas rytas, tėve.

— Žinai, Maiki, praėjo jau visa savaitė nuo paskutinio mūsų pasikalbėjimo, o kai aš tavęs nematau, tai nežinau, ir kas ant svieto dedasi. Gal jau prasidėjo kur nauja vaina, ar ne?

— Žinai, tėve, kad "vainos" jau pradėjo pasauliui nusibosti, ir didžiosios valstybės pradėjo ieškoti taikos, tik gaila, kad ne vienu keliu jos eina.

— Kaip tai ne vienu keliu?

— Matai, po antrojo pasaulinio karo pasaulis pasidalijo į dvi priešingas stovyklas: iš vienos pusės kapitalizmas, o iš antros — komunizmas. Ir tarp šitų stovyklų prasidėjo šaltasis karas. Pasaulis susidarė grėsminga įtampa. Ypač neįauki pasidarė atmosfera, kai po antrojo karo Amerika įsigijo atominę bombą, ir Washingtono militaristai įsivaizdavo, kad pati istorija pavedė jiems pareigą pasauliui diktuoti ir komunistus naikinti. Bet išmoko tokias bombas gaminti ir komunistų Rusija. Dabar jau kilo klausimas, kurie kuriuos užklups ir sunaikins pirmą. Šaltojo karo jau neužteko; pradėta ruošti atominiam karui. Tuo tikslu Amerikos pastangomis buvo suorganizuota prieš Sovietų Sąjungą penkiolikos valstybių sąjunga, vadinama NATO. Rusai tada sudarė priešingą sąjungą — Varšuvos paktą, į kurį buvo sujungtos komunistinės valstybės. Atrodė, kad reikia tik kibirkšties, kad įvyktų pasaulinė katastrofa ir žūtų visa civilizacija. Bet tokios nelaimės pradėjo bijoti abidvi stovyklos — ir komunistai, ir patys kapitalistai. Ir šai jau matom, kad abiejų stovyklų vadai pradėjo ieškoti taikos. Rusija siūlo šaukti visos Europos valstybių konferenciją ir tartis apie nusiginklavimą ir taikingos sąjungos sudarymą, o mūsų Amerikos prezi-

dentas, kuris atstovauja kapitalistų stovyklai, eina kitu keliu taikos ieškoti. Jo tikslas yra įsteigti ką nors panašaus į taikos rūmus, su vedantį juos Jungtines Valstybes, Sovietų Sąjungą, Kiniją, Japoniją ir Europos valstybių visumą. Tuo tikslu jis jau pasikėlė vykti Pekiną ir Maskvą.

— O kokių keliu eina pakajaus ieškoti Maskvos komunistai?

— Kaip sakiau, rusai nori pirmiausia susaukti tarptautinę taikos konferenciją.

— O kaip tokia konferencija galėtų padaryti taiką?

— Visų pirma, ji turėtų nutarti visoms nusiginkluoti, sumažinti armijas ir užtikrinti dabartines Europos valstybių sienas, kad niekas jų nelaužytų.

— Tai kaip tada būtų su Lietuva?

— Yra, tėve, ir daugiau tokių kraštų, kaip mūsų Lietuva, bet didžiosios valstybės apie juos nekalba. Su jais būtų taip, kaip nutartų galingesni.

— Nu, tai pasakyk, kas tokį biznį sugalvojo?

— Apie nusiginklavimą ir taiką pirmieji pradėjo kalbėti rusai, tėve.

— Ar ne Amerika?

— Ne, tėve, rusai seniai jau siūlo nusiginkluoti, bet priešingoji stovykla nenorėdavo to girdėti. Buvo toks įsitikinimas, kad Maskvai ne galima tikėti. Tu nusiginkluosi, o ji bus ginkluota. Bet paskutiniaisiais laikais Maskva pradėjo ieškoti sau pritarėjų. Ji padarė sutartį su Vakarų Vokietija. Kitą sutartį pasirašė su Egipto arabais, o trečią — su Indija. Pagaliau šiomis dienomis Brežnevas nuskrido Paryžium, kur jis buvo iškilmingai priimtas, ir padarė draugišką sutartį su Prancūzija. Ir kai rusas užsiminė apie taikos

konferenciją, Prancūzijos prezidentas Pompidou ištiesė jam ranką: "Reikia šaukti ją kuo greičiau!"

— O ką sako Vašingtono galvos?

— Tos galvos labai susiraukė, tėve.

— Kodėl?

— Todėl, kad Prancūzija čia buvo laikoma kaip tvirta NATO politikos ramsis, o čia jos prezidentas apsikabino Maskvos šulį. Bet susvyravo ir kiti NATO nariai. Danija jau ruošiasi sumažinti savo armiją per pusę. Islandija ketina visai iš NATO išstoti. Prancūzija išprašė laikanį iš savo žemės ir karinę Amerikos bazę. O kai NATO jėgos silpnėja, tai ir Amerikos vaidmuo Europoje blėsta. Apie pasaulio užvaldymą jau netenka svajoti. Daug protingiau jungtis su galingesnėmis pasaulio valstybėmis. Todėl ir nutarė mūsų prezidentas lėkti Pekiną ir Maskvą su komunistų vadais pasikalbėti. Rysium su tais žygiais, įtakingas "National Observer" rašo: "Sovietų šefui Leonidui Brežnevui pagaminus adrenalino, staiga atgijo ir pagyvėjo prezidento Nixono anemiška derybų era".

— O kas yra adrenalinas?

— Tai yra labai veikli medžiaga, kuri pašalina apsnūdimą.

— O ką reiškia anemiška era?

— Anemija reiškia mažakraujystę, tėve; o anemiška era reiškia apsnūdimą laikotarpi.

— O ką daugiau ta gazieta rašo?

— Toliau "National Observer" sako, kad iš pradžių, kai Brežnevas pirmą kartą pakvietė Vakarų valstybes pasvarstyti nusiginklavimą ir armijų sumažinimą Vidurinėje Europoje, galima buvo ir paabejoti apie jo nuoširdumą. Bet vargu galima abejoti dabar, kai rusai pradėjo plačiai taikos ofensyvą ir kai pats prezidentas Nixonas trijų minučių kalboje pasakė Amerikos visuomenei, kad rusai kalba rimtai — Russians mean business. Taikos ofensyvą veda ne vienas Brežnevas. Premjeras Kosyginas ir Prezidentas Podgornij taip pat veikia. Šį rudenį jie aplankė 11 valstybių, skelbė mi nusiginklavimą, taiką ir saugumą.

— Nu, tai pasakyk, Maiki, kas man reikės daryti, kai visi nusiginkluos ir ant šio svieto užponavos amžinasis pakajus? Juk tada ir generolai bus nebereikalingi. Nejaugi aš turėsiu savo šob, lę padėti ir muziejų? O aš vis mislinau, kad ji bus reikalinga, kai pradėsime vartoti iš Lietuvos okupantus...

PATARIAMA ĮSIGYTI

šias K. Barėno knygas:

Tuboto gaidžio metai. premijuotas romanas, 438 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.15, kietais \$3.75.

Atsitiktiniai susitikimai, 216 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50.

PASIŽYMEJĘS LIETUVIS EKONOMISTAS

Ekonominių mokslų daktaras prof. Jurgis Budzeika savo profesiniame darbe yra iškilęs į žymių ekonomistų eiles. Jis gimęs 1921 m. Vilniuje ir 1939 metais baigęs Vytauto Didžiojo gimnaziją Vilniuje.

Dr. Budzeika paruošė monografiją, kurią išleido New Yorko universiteto verslų mokyklos finansų institutas. Autorius įvertino ir apžvelgė New Yorko didžiųjų bankų finansinę politiką. Apie tai plačiai paskelbta The New York Times finansų ūkio skyriaus lapkričio 1 d. laidoje. Įdėta ir dr. J. Budzeikos nuotrauka. Nurodyta, kad dr. Budzeika turi ypatingai svarbią (raktinę) padėtį Federalinio Rezervų Banko tyrimų įstaigoje. Be to, jis dėsto ir Baruch kolegijoje New Yorke.

The New York Times jau nekartą cituoja dr. Budzeikos pažiūras ekonominiams klausimais. Tai vienas retų lietuvių ekonomistų, savo gabumu bei ryžtu sugebėjusių iškilti JAV-se bei savo srity atkreipti finansinių sluoksnių dėmesį.

(E)

PIGI, BET VERTINGA DOVANA

Tai H. Tautvaišienės išgyvenimų vergų stovykloje Sibire aprašymas anglų kalba "The Cemetery of Nations in the Siberian Tundra", 112 psl., kaina \$1.75.

BŪKIME VISUOMET JAUNI. RYZTINGI IR KIE- TAI TIKI, KAD MŪSŲ KOVA BUS LAIMĖTA.

STEPONAS KAIRYS

PRISIJUNKIT PRIE TŪKSTANČIŲ PATENKINTŲ MŪSŲ KLIENTŲ SĄRAŠO!

Greičiausias, taupiausias ir paprasčiausias kelias siųsti DOVANAS savo giminėms arba draugams Į LIETUVĄ ir S.S.S.R. yra nupirkti jiems

SPECIAL PREFERENTIAL ROUBLE GIFT - CERTIFICATES Specialius, teikiančius pirmenybę, RUBLIŲ DOVANŲ PAŽYMEJIMUS

- Jie galioja specialiose užsienių valiutos krautuvėse daugelyje didelių miestų Lietuvoje ir S.S.S.R.
- Prekių kokybė yra aukšta, kainos žemos.
- Galiojimo laikas neribotas.
- Gavėjas nieko nemoka.
- Pristatymas ir patenkinimas grantuotas.
- Pakelčiama ir vietos rublių valiutą, jei pageidauja.
- Suma neribota.

Patariama juos siųsti, nes dovaną greitai gaus, nesutrukdys nei laivų krovėjų streikas.

**Paprašykite informaciją apie
AUTOMOBILIUS ir BUTUS!**

Dėl savo saugumo siųskite užsakymus mūsų prisi-
jungusioms firmoms:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
716 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106
Tel. 215 WA 5-3455

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
488 Madison Ave., Floor 21st,
New York, N.Y. 10022. Tel.: (212) 758-1150/1

PACAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
1776 Broadway, New York, N.Y. 10019
Tel. 212-581-7729

ar tiesiai vieninteliui V/O VNESHPOSYLTORG
atstovui Amerikoje

PODAROGIFTS, INC.

NEW YORK, N. Y. 10001
240 FIFTH AVENUE (tarp 28 ir 27 g-vės)
(212) 685-4537

Ką tik gavome:

**Didžiosios Lietuvos Kuni-
gaikštijos 1529 m. Statutas,** 261 psl., kaina \$10.00.

Agonija, romanas, antra laida, parašė J. Gliuda, 406 psl., kaina \$5.00.

Aišvydo pasakos, parašė Antanas Giedrius, 140 psl., kaina \$3.00.

Sudiev! Aš išeinu..., romanas, parašė Birutė Kemėžaitė, 294 psl., kaina \$4.50.

Ištikimoji žolė, romanas, parašė Anatolijus Kairys, 254 psl., minkštais viršeliais kaina \$5.00.

Vėjas lekia lyguma, romanas, parašė Aloyzas Baronas, 177 psl., minkštais viršeliais kaina \$4.00.

Radvila Perkūnas, istorinė pjesė, parašė Balys Struoga, 130 psl., kaina \$4.00.

Imkit ir skaitykit
knygą

TERORO IR VERGIJO: IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA

Joje smulkiai aprašyta bolševikinio teroro sistema tos vergų stovyklos, kurios kentėjo ir žuvo mūsų bročiai, seserys, giminės ir draugai. Knygos kaina — 75 centai.

MINTIS

POLITIKOS IR KULTŪROS ŽURNALAS

Jo pirmas numeris ką tik išėjo. Jis gaunamas ir Keleivio įstaigoje. Kaina \$2.00.

Šiame numery yra šie įdomūs straipsniai:

Kam reikalinga Mintis (vedamas) J. Vilkaitis: Pracytyje besidairant; J. Valaitis: Lietuvos politinių partijų išsivijoje dabartis ir ateitis; J. Va.: Socialistų Internacionalas ir Lietuva; J. Vilčinskas: Socializmas Lietuvoje; J. Vlks.: Kipsą Bielinį prisiminus; Jonas Pakalka: Steigiamojo Seimo Lietuvos Socialdemokratų (LSPD) frakcija; Lietuvos pavergimas; Rusų demokratinis sąjūdis ir jo programa; Pasaulio pasidairius (Socialistinio sąjūdžio apžvalga); Ed. Cinzas: Mergaitė su apelsinu; K. Barėnas: Saprai; V. Zilinskaitė: Juokai.

Žurnalą leidžia Lietuvos Socialdemokratų Partijos Užs. Delegatūra.

Redakcijos ir administracijos adresas: Mintis, Lithuanian House, 1 Ladbroke Gardens, London, W II, Gr. Britain.

Minties atstovai JAV-se: J. Valaitis, 1521 So. 50 Ave. Cicero, Ill. 60650.

Keleivis, 636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127.

New Yorke "MINTIS" gaunama "Darbininko" administracijoje (910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221) ir "Romuvos" knygyne (8420 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421).

Ekskursija į Argentina

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU,

vadovaujamas Walter Rask-Raščiausko, organizuoja kalėdinę ekskursiją į BUENOS AIRES. Norintieji aplankyti savo gimines Argentinoje, su jais atšvesti Kalėdas ir sutikti Naujus Metus, — prašomi skubiai registruotis.

Galit prisijungti prie šios ekskursijos New Yorke.

* Kaina vienam asmeniui — \$568.00.

* Išskrendame į Buenos Aires — gruodžio 19 d.

Galėsite viešėti Argentinoje nuo 14-os iki 28-nių dienų ir, jei pageidaujate, pavieniui grįžti į Šiaurės Ameriką. Kreipkitės į

American Travel Service Bureau
9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Telefonas: (312) 238-9787

JAU SPAUSDINAMAS

"KELEIVIO" 1972 METŲ

Kalendorius

Jį redagavo Stasys Michelsonas

Kalendoriaus kaina tik \$1.50

"Keleivio" kalendorius visuomet buvo tikra enciklopedija — visokių gražių, įdomių ir naudingų skaitinių šaltinis. Toks bus ir 1972 metų kalendorius. Nesivėlinkite jį užsisakyti. Pinigus siųskite šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway

So. Boston, Mass. 02127

KELEIVIO
prenumerata—gera
dovana

Vietinės žinios

Kandidatai jau yra

So. Bostono Lietuvių Piliečių d-ja lapkričio 18 d. nominavo kandidatus į 1972 metų valdybą. Balsavo 242 nariai (pernai 160). Į prezidentumą tebuvo po vieną kandidatą, išskyrus pirminką ir marsalką. Į pirminkus kandidavo A. Caplikas, gavęs tik 61 balsą, ir dabartinis pirminkas S. Drevinskas, gavęs 148 balsus.

Į vicepirminkus kandidatas yra L. Švelnis, į finansų sekr. A. Druzdis, į izdinkus E. Ketvirtis, į sekretorius A. Matjoška, į marsalkas dabartinis J. Markecionis, gavęs 141, ir J. Jonaitis, gavęs 61 balsą.

Į direktorius buvo 21 kandidatas. Čia surašome pagal už juos paduotų balsų skaičių: Ona Ivaškiene (gavusi 121 balsą), S. Grigalius, R. Bričkus, A. Makaitis, J. Lubinas, J. Kapočius, A. Andriulionis, J. Bakšys (85) ir t.t.

Į kontrolės komisiją: Pr. Mučinskas, A. Keturakis, B. Kontrimas ir A. Baika jr. Ši kartą nekandidavo seni draugijos "vilkai" adv. J. Grigalius ir adv. Antanas Young. Moterų draugijoje yra gal pusė narių, bet kandidatų nėra tik viena Ona Ivaškiene.

Rinkimai bus gruodžio 12 dieną nuo 2 iki 6 val. vak.

Tame pačiame susirinkime buvo priimta apie 40 naujų narių, pagerbta viena mirusi narė. Fin. sekretorius pranešė, kad spalio mėnesio pajamų buvo net \$15,953, bet ir išlaidos buvo didelės, todėl pelno beliko \$2,637. A. Matjoška paragino rašyti kongresmanams ir prašyti balsuoti už tautinių grupių studijų priedą prie vad. Higher Education įstatymo.

Kariuomenės šventė ir Simo Kudirkos minėjimas

Praeitą sekmadienį Bostone įvyko tradicinis Lietuvos kariuomenės sukakties minėjimas, šį kartą sujungtas ir su Simo Kudirkos pagerbimu jo išdavimo rusams metinių progą.

Pirmojo programos daly — vėliavų įnešimas. JAV himnas, kun. A. Baltrušio invokacija ir dr. B. Nemicko paskaita apie Lietuvos kariuomenės vystymąsi. Jos organizacijos ir sudėties kaita, nuo senovinių dienų iki mūsų laikų. Meninėje programoje — solistai Stasys Liepas, Benediktas Povilavičius ir Jurgio Jašinsko paruoštas ir režisuotas montažas Simo Kudirkos tragedijai prisiminti "Vaidila Valiūnas prie užgesusio švyturio", kurio pagrindą sudarė poeto Bernardo Brazdžionio Simui Kudirkai skirtas eilėraštis.

S. Liepas padainavo Valentinio artį iš Gounod operos "Faustas", S. Šimkaus "Tekla mėnuo, teka žvaigždės", A. Aleksio "Bernužė, nevesk pačios" ir M. Pet-

rausko "Gersim, broliai, ulevosim". B. Povilavičius — St. Šimkaus "Oi, greičiau, greičiau", Udriso artį iš V. Klovos "Saulutė motinutė" ir artį iš Verdi operos "Nabucco". Solistams akomponavo komp. J. Kačinskas.

Montaže vaidino Janina ir Gediminas Ambraziejai. Kazys Barūnas, Gytis Gavelis, Feliksas Kontautas, Jonas Valiukonis, Jurgis Jašinskas. Pranešėja buvo Marija Gineitienė, šviesas ir garsų efektus tvarkė Romas Šležas.

Publikos buvo daug. Po programos — šokiai ir vaišės.

Ir pas latvius tas pats

Bostono latviai lapkričio 18 d. minėjo Latvijos nepriklausomybės paskelbimo 53 metų sukaktį Boys Latin mokyklos salėje.

Į jų susirinko mažiau negu praėjus, minėjime ir jau nimo beveik nebuvo matyti, išskyrus per 20 skautų, kurie su savo vadais dalyvavo rikiuotėje.

Į jų pagrindinis kalbėtojas dr. Laimonis Streips iš Chicago, vaikų laikraščio "Mazputniks" redaktorius, savo kalboje ragino puoselėti latvių kalbą, pabrėždamas, kad tai yra tėvų švenčiausia pareiga, ir nusiskundamas, kad šiemet JAV-se latviai neišleido nė vienos knygelės vaikams. Jis sakė, kad Latvijoje vaikams iki 4 metų yra gerų knygų, kuriomis ir čia galima naudotis, bet vyresniesiems skirtos knygos jau persunktos propaganda.

Meninę programą (8 dainas) atliko Liga choras, kuriam vadovauja J. Austrius. Chore yra apie 50 narių, ir jis gerai susidainavęs.

Minėjimui vadovavo jauniosios kartos atstovas Juris Raudseps.

Scena buvo skoningai puošta tautine vėliava, valstybiniu ženklu, skaičiais 1918-1971 ir gėlėmis.

PITTSFIELD, N.H.

Lapkričio 19 d. širdies smūgio ištiktas ligoninėje mirė Konstantinas Šlaitas. Palaidotas lapkričio 22 d. Iki tol buvo sveikas, mirė su laukę gilios senatvės — 84 metų amžiaus.

Į Ameriką atvyko 1913 m. Kurį laiką gyveno Cambridge, Mass., o prieš 40 metų atsikėlė į Pittsfield, N.H., pirkto ūkį ir čia gyveno iki mirties.

Jis buvo visų mylimas ir gerbiamas, nes mokėjo su visais gražiai sugyventi. Nepamiršo ir savo draugų Cambridge, juos vis aplankydavo. Rūpinosi ne tik savo gausia šeima, bet gelbėjo ir kitus, pavyzdžiui, atsikvietė iš Vokietijos savo artimus giminačius Lietuvių Enciklopedijos leidėją Juozą Kapočių ir jo šeimą ir ilgesnį laiką priglaudė ir globėjo savo namuose.

Tarp daugelio giminių ir draugų velionio K. Šlaito laidotuvių dalyvavo ir Juozas Kapočius su žmona.

DU VERTI DĖMESIO ŽURNALAI

Varpas

Tai Varpininkų filisterių draugijos leidžiamas žurnalas tautos ir žmogaus laisvei, tautinei kultūrai ir lietuvių bei puoselėti. Išeina kartą per metus. Pernai neišėjo, todėl neseniai pasirodęs nr. 10 pažymėtas 1970-1971. Jis turi 220 psl. Žurnalą sumaniai suredavo Antanas Kučys, o prirašė, be paties redaktoriaus, dar keliolika žinomų bendradarbių.

Jame rašo dr. V. Sruogienė, dr. K. Karvelis, dr. Pr. Zundė, B. Paramskas, J. Audėnas, J. Daugėla, V. Bildušas, dr. A. Budreckis, L. Dovydenas, V. Alantas, V. Šlaitas ir kt. Visų idomios temos, dalykiškai išnagrinėtos. Žurnalas vertas skaitančiųjų dėmesio. Gaila, nėra pažymėtos jo kainos. Gi 1969 m. išleisto numerio kaina buvo \$2.50.

Varpo administracijos adresas: Titas Briskaitis, 1214 N 16 Ave., Melrose Park, Ill. 60160.

Sėja

Tai tautinės demokratinės minties laikraštis, išeina 4 kartus per metus, redaguojama L. Šmulkštys su redakcine komisija, kurioje yra dr. V. Sruogienė, Z. Dailidka ir dr. K. Karvelis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas. Administracijos adresas: 1649 N Broadway, Melrose Park, Ill. 60160.

Prenumeratos kaina metams \$5.00, atskiro numerio — \$1.50.

Neseniai išėjo nr. 3 (114). Jame rašo dr. V. Sruogienė apie įžymųjį ekonomistą Albina Rimką, kadaise JAV redagavusį sandariečių "At-eitį", kuris formaliai nebuvo baigęs nė pradžios mokyklos, bet buvo tiek išsilavinęs, kad jį priėmė studijuoti Frankfurto universitetas ir vėliau išdavė pažymėjimą, kuris buvo lygus filosofijos daktaro laipsniui cum laude.

Idomus dr. K. Karvelio straipsnis apie Lietuvos gyventojų išsimokslinimą. Jurgio Pilvelio apie dvilypius žmones (tokie priversti būti Lietuvos žmonės), A. Vainiaus apie Chicago kazimierinių kapinių bylą. Šis straipsnis baigiamas primimu, kad vysk. V. Brizgys viešai be jokios atodairės pateisina ir palaiko arkivyskupijos vadovybę, o dėl są-

vo teisių kovojančius lietuvių visai žemina. Yra nemaža trumpesnių straipsnių, kronikos žinių. Žurnalas vertas rimto skaitytojų dėmesio.

KYSIAI RESPUBLIKONŲ KOMITETAMS

Kongresmanas iš Kalifornijos Paul McCloskey yra pasiskelbęs kandidatu į prezidentus. Jis yra respublikonas. Praeitą savaitę šis kandidatas kalbėjo Tufts universitete, Medford, Mass. Ten jis savo kalboje atidengė ir idomią paslaptį.

Praeitą vasarą pieno ūkiu besiverčiantieji prašė pakelti pieno kainas. Tas jų prašymas, pasak McCloskey, buvęs patenkintas tik tada kai buvę įnešta \$185,000 pašalpos 60-čiai respublikonų komitetui, kurie rūpinasi, kad Nixonas vėl būtų išrinktas prezidentu.

Dovanokite savo draugams ir bičiuliams metinę Keleivio prenumeratą. Jums atsieis tik \$7, o tas, kuriam ji bus dovanota, per metus kas savaitę gaudamas Keleivį, jus tikrai atsimins.

Imkit ir skaitykit

LIETUVOS ISTORIJA VI-ji laida, parašė dr. V. J. Daugirdaitė-Sruogienė, 114 psl., daug paveikslų, keletas žemėlapių, tvirtai prišta kama \$6

LIETUVIŲ LITERATūra SVETUR, 697 psl. Joje rašo A. Vaičiulaitis apie poeziją, K. Keblys apie romaną, R. Šilbajoris apie novelę, S. Santvaras apie dramaturgiją, V. Kulbokas apie kritiką, J. Girnius meta žvilgsnį į visą tą literatūrą aplamai ir šio kūrybos laikotarpio problemas, C. Gricevičius duoda išleistų knygų sąrašą. Kaina \$10.

ANTANO SKĖMOS RAŠTŲ I tomas (Nuodėguliai ir kibirkštys, Šventoji Inga, Čelesta, Balta drobė), 118 psl., 500 psl. Kaina \$6.00.

PAULIUS AUGIUS, 284 dideli puslapiai, šio įžymaus dailininko paveiksai ir A. Kurausko bei T. Valiaus straipsniai, puošniausia knyga, kaina \$17.50.

Numizmatika, parašė Jonas Karys, 340 psl. kaina — \$15.00.

Vincas Krėvė savo laisuko, parašė Vincas Maciūnas, 49 psl., kaina \$1.00

Amerikos lietuvių politika parašė dr. K. Sidlauskas, įvadas dr. P. Grigaičio, kaina \$1.50.

DVIEJŲ SAVAIČIŲ

ŽIEMOS EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Kaina \$599.00

IŠVYKSTA IŠ BOSTONO 1971 GRUODŽIO 23

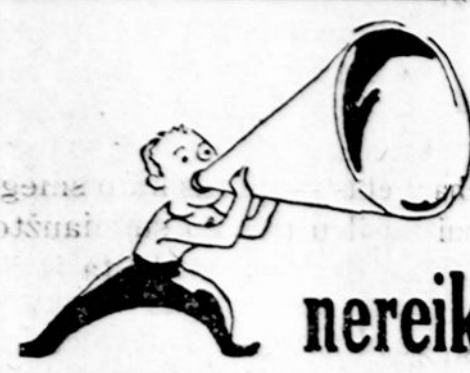
Norintieji su šia grupe keliauti prašomi kreiptis į

Trans-Atlantic Travel Service

390 West Broadway

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: 268-8764

Gana

nereikalingai eikvoti kurui alyvą

1971

Alyva kūrenamos šilto oro krosnys

Rytdienos įrengimas

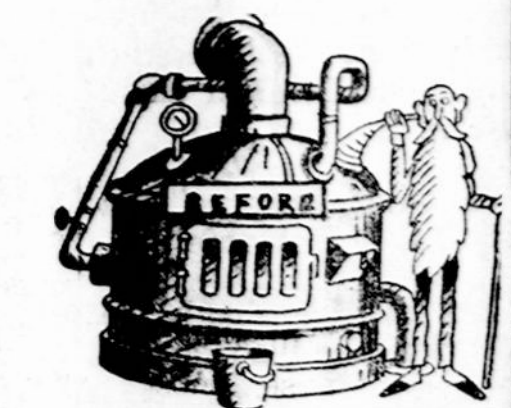
Pilnas įrengimas, įskaitant alyvos burnerį, pūtėją, oro filtrą, termostatą, kontrolę ir darbą sujungti rūsy su vamzdžiais.

10 metų garantija.

\$395.

Paskutinė modernaus alyva šildymo naujiena
FORTUNA FUEL Co.

Alyva šildymo specialistai
470 Adams Street, Quincy, Mass. 02169
Alyvos burneri aptarnavimas ištisas 24 val. per dieną
Skambinti telefonu: 436-1204

FUEL CHIEF
Oil Heating Equipment

ATSIUNTE PAMINETI

Jonas Husas, reformaci-

jos pradininkas, Vytauto Didžiojo bendralaikis, istoriniai biografinė studija, parašė Zenonas Byčinskas. Iš ukrainiečių kalbos vertė Mykolas Plepys, 197 psl., kaina \$3.00. Išleido Lietuvių evangelikų spaudos centras, 656 W. 35th St., Chicago, Ill. 60616.

Raštų apie šį katalikų bažnyčios reformatorių lietuvių kalba mažai turime, todėl ši knyga labai pravers reformaciją besidomintiems.

Jonas Husas buvo apgaulingai iškvietas į katalikų bažnyčios vadovų suvažiavimą Konstante 1415 metais, ten nuteistas kaip heretikas ir sudegintas.

Svarbiu reikalu ieškomas Pranas Petkus. Jį patį arba kas apie jį ką žino prašome pranešti Keleivio administracijai.

RADIJO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo

programa Naujojo Anglijo š stoties WLYN, 1360 kilokly ir iš stoties FM 101.7 mc. veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. diena. Perduodama: Vėliausi pasaulinių žinių santraukos ir komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka.

Biznio reikalais kreiptis Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Bostone. Telefonas AN 8-0489. Ten gaunama ir Keleivis.

NENUSIMINKITE!

Galima pagelbėti sergantiems reumatų, rankų ar kojų skausmais, nutirpimu, jaučiant nuovargį. REE-LEEF RUB mostis daugumai pagelbsti. Užtikrinam pasėkmes, arba gražiname pinigus. Susikite \$7, gausite vaistus su nurodymais.

ROYAL PRODUCTS

North Sta., P.O. Box 9112

Newark, N.J. 07105

LIETUVOS ŽEMĖLAPIAI

Turime Lietuvos žemėlapių — už 50 centų, už \$2.50 (sulankstomas) ir už \$3.50 (sieninis).

Lietuviai ir žemaičiai, ar galvijai esame? Argi tėviškos kalbos niekad nebmokėsime?

D. Poška

SAVAITRAŠTIS

Nepriklausoma LIETUVA

informuoja skaitytojus apie pasaulinius ir lietuviškuosius įvykius, deda daug ir idomiu nuotraukų ir atvirai pasisako apie visus mūsų visuomeninius bei kultūrinius klausimus. Jame rasite idomius skaitytojų laiškus skyrių, kuriame laukiame abipusių pasisakymų ir nuomonių kiekvieno visiems svarbia problema.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" yra dinamiškas mūsų šios laikraštis, ieškas naujų bendradarbių bei idėjų, visuomet atviras kiekvieno nuomonei, kuris kovoja ir dirba už nepriklausomą Lietuvą.

Metinė prenumerata JAV-se \$8.00

Adresas:

7722 George Street, LaSalle-Montreal, 690, Quebec, CANADA

SLA

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA—jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIS MILIJONUS dolerių nariams.

SLA—didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA—jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudė tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudes nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA—jaunimui duoda gers Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA—duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokestis metams.

SLA—AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims rekomenduojama lietuviškų klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentinės apdraudės mokestis \$2.00 į metus

SLA—kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės kuopų veikėjus, ir jie plačiau paaiškins apie susivienijimo darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysite:

Lithuanian Alliance of America
807 West 30th Street, New York, N.Y. 10001

Vietinės žinios

Kultūros klube kalbės apie Lietuvą

Bostono LB Kultūros klubo susirinkimas bus šį šeštadienį, lapkričio 27 d. 7:30 val. vak. Tarptautinio Instituto patalpose.

Siame susirinkime inž. Donatas Šatas skaitys pasiskaitą temą: "Technologijos atsiekė pasikeitimai Lietuvoje".

Paskaitininkas praėitą vasarą lankėsi Lietuvoje.

Kas tais klausimais domisi, kviečiami atsilankyti.

K. Namaksienė grįžo iš Floridos

K. Namaksienė grįžo iš Floridos, kur ji buvo nuvykusi pasidaryti, ar nerai patogios vietos įsikurti, kad galėtų išvengti Bostono žiemos nemalonumų.

Altos susirinkimas

Trečiadienį, lapkričio 24 d. 7:30 val. vak. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos patalpose šaukiamas Altos skyriaus susirinkimas.

Kapočiai išvyko Floridon

Praeitą savaitę dr. A. Kapočius su žmona išvyko po rai savaitę Floridon. Išvažiavo ir A. Čaplikas, SLA viceprezidentas. Jie tenai susitiks su SLA prezidentu P. Dargiu apžiūrėti vietos SLA seimui, kuris įvyks ateinančią vasarą, birželio 26.

Kapočiai su Čapliku sugrįš gruodžio 5 d.

Adv. Z. Šalnienė išplaukė rudens atostogų

Adv. Zuzana Šalnienė šią savaitę išplaukė turistiniu laivu "Queen Elizabeth" į Bermudų ir kt. vietoves rudens atostogų. Daugiausia laiko bus praleista jūroje.

Aukos Vasario Šešioliktosios gimnazijai

Jau 19 metų, kai Bostone vaikiai būrelis Nr. 120 Vasario 16 gimnazijai remti. Per tą laiką iš būrelio narių surinkta ir gimnazijai pasiųsta 6343 dol. Šiemet rugpjūčio mėnesį pradėtas statyti labai reikalingas mokinių bendrabutis. Du trečdaliu išlaidų pažadėjo padengti vokiečių vyriausybė, gi vieną trečdalį teks apmokėti patiems lietuviams.

Šiuo metu Vasario 16-sios gimnazija yra ne tik mokslo įstaiga, bet ir lietuvių židinis. Palaikykime ją židinį, paremkime savo aukomis gimnazijos mokinių bendrabučio statybą.

Aukos siųsti:
St. Grižėi-Jurgelėvičiui, Keleivio red., 636 E. Broadway, S. Boston, Mass. 02127.

V. Balčiūnienė dainavo Chicagoje

Solistė Violeta Čižauskaitė - Balčiūnienė praėitą savaitę buvo išvykusi į Chicago, kur šeštadienį Jaunimo Centre buvo jos koncertas. Koncertą rengė ateitininkų meno draugija "Satrija".

Aukojo Lietuvii Fondui ir Jaunimo stovyklai

Mirus kunigui Mykolui Vembrei, vietoj gėlių ir užuojautų laikrašty aukojo Lietuvii Fondui ir jaunimo stovyklai —

po \$25: E. V. Sužiedėliai, Brocktono Balfo skyrius ir Brocktono šaulių kuopa;

po \$15: T. Bogužas, LB Brocktono apylinkė, A. G. Stapulioniai ir J. S. Stasaičiai;

po \$10: T. Č. Aleksoniai, ALRKM s-gos 15 kuopa, E. Bajerčius, Petras Blumas, Brocktono skautai ir Tėvų komitetas, St. M. Gofensai, O. Ivaškiene, P. Juozapaitienė, P. P. Kaladės, B. J. Kuodžiai, A. Maziulis, K. Merkis, B. Paliulis ir A. T. Škudžinskai;

po \$5: A. J. Baškauskai, P. Butėnas, St. Cibienė, J. Davalga, S. Eiva, B. Gailiūnas, J. Jakovonytė, B. Krupis, V. V. Kulbokai, J. Liutkonis, A. Matjoška, S. V. Minkai, J. Norkus, J. U. Norkai, R. Petronienė, J. P. Renteliai, E. Ribokienė, V. L. Senutos, V. Stelmokas, T.

Stankūnaitė, J. Strazdas, R. L. Šukiai, A. S. Sužiedėliai, A. V. Tumai, M. Vaitkevičienė, O. P. Vaičiuliai, E. J. Valiukoniai, Iz. Vasyliūnas ir X.X.;

po mažiau — J. V. Balčiūnai, V. E. Kuodžiai, P. Verbickas ir E. Žižniauskienė. Iš viso suaukota \$430.

Naujo J. Kačinsko veikalo premjera

Berklee Muzikos Kolegijos orkestras ir Belmonto Bendruomenės choras, diriguojami lietuvių draugo John Bovicchi, š. m. gruodžio 2 d. 8:15 val. vakaro New England Life Hall, 225 Clarendon St., Boston, Mass., atliks naują kompozitoriaus Jeronimo Kačinsko veikala "Te Deum", parašytą Belmonto chorui ir Berklee orkestrui. Solistai: M. Emerson (sopranas) ir J. Terry (tenoras).

Be to, dar bus atliekama L. van Beethoveno, J. Bacho, B. Rogers, R. Schumano ir W. Schumano kūriniai.

Ko negalėjome pranešti

Siame numery negalėjome parašyti, ką Vilko pirminkas dr. J. K. Valiūnas

Mūsų brangiam ir mielam dėdei

A. A. KONSTANTINUI SLAITUI

mirus, jo žmonai Marijonai, dukterims Elenai, Julijai, Onai ir Vandai ir jų šeimoms reiškiamo nuoširdžiausių užuojautų.

Kapočių šeima

papasakojo susirinkusiems pirmadienio vakare Tautinės S-gos namų salėje, kaip pavyko kelionė į Simo Kudirkos išdavimo vietą. Apie tai parašysime kitame numeryje.

Mano padėka

Aš, Elena Rutienė, Sandaros moterų klubo surengtame bankete išrinkta našlių karalienė 1972 m., tarsi padėkos žodį visiems, kurie mane išrinko. Esu dėkinga Sandaros moterų klubui už gėles ir tokio gražaus vakaro surengimą. Dėkoju už gėles inž. Romui Bričkui. Ačiū visiems, atsilankiusiems iš arti ir toli. Kaip malonu būtų dažniau sueiti į tokias gražias Sandaros moterų klubo pokylius.

Dėkinga visiems

Elena Rutienė

PARENGIMŲ KALENDORIUS

1972 m. sausio 2 d. Bostono lituanistinės m-los Kalėdų Eglutė So. Bostono Liet. Pil. dr-jos salėje.

Vasario 5 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje kun. Alg. Kezio SJ foto paroda ir filmas "Dvylika", ruošia skaučių Židinis ir sk. Grandis.

Kovo 5 d. Baltijos ir Žalgirio tuntų Kaziuko mugė So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos III-jo aukšto salėje.

Kovo 12 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje St. ir V. Minkų radijo rengiama 38 m. sukaktuvinė talentų popietė ir "Miss Lithuania of N.E." gražuolės balius.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
169 Milbury St.
WORCESTER, MASS.
Tel. SW 8-2868

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcester, kuri siūnia siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai nuveina greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvai, labai žemomis kainomis. Vedėja B. Sviklienė

Telefonas: AN 8-2805
Dr. Jos. J. Donovan
Dr. J. Pašakarnio
I P E D I N I S
OPTOMETRISTAS
Valandos:
nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Trečiadieniais neįrašoma
447 BROADWAY
South Boston, Mass

Ketvirtis & Co.
—JEWELERS—
Laikrodžiai-Deimantai
Papuošalai
Elektros Prietaisai
Rūpestingai taisome laikrodžius
fiedus, papuošalus
379 W. BROADWAY
SOUTH BOSTON
Tel AN 8-4649

Peter Maksutis
Carpenter & Builder
49 Church Street
E. Milton, Mass.
Atlieku visus patalynės, remonto ir projektavimo darbus iš lauko ir viduje, gyvenamųjų namų ir biiznio pastatų, pagal Jūsų reikavimą. Šaukite visada iki 9 valandų vakaro.
Telefonas: 698-8675

TEL. AN 8-2124
Dr. Amelia E. Rodd
(RUDOKIUTE)
OPTOMETRISTE
Valandos:
nuo 10 ryto iki 6 vakaro
Trečiadieniais — uždara
445 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY
Real Estate & Insurance
321 Country Club Rd.
Newton Centre, Mass. 02159
Tel. 332-2645

173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. 586-7209

E. KARDELINENŠ DAINŲ PLOKŠTELĖ
Keleivio administracijoje galima gauti Lietuvos operos solistės Elzbičtos Kardeleinienės įdainuotų dainų ir arijų plokšteles. Kaina \$6.00. Paštu nesijunčiame.

Laisvės Varpas

Lietuvių Radijo Valanda

Sekmadieniais 11-12 val.
AM 1,430 KC ir FM 107.9 MC
Vedėjas PETRAS VIŠČINIS

ATLAS PARCELS CO.
82 Harrison Street,
Worcester, Mass. 01604
Tel. 798-3347
Tiesiai iš Worcesterio siunčiam įvairius siuntinius į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas plotus! Siuntiniai sudaromi iš vietinės gamybos medžiagų, apavo, maisto ir pramonės gaminių. Turime vietoje įvairių vietinės gamybos ir importuotų prekių iš kitų kraštų visai žemomis kainomis. Be to, siunčiame maistą, pinigus ir galite užsakyti jų gamybos prekes. Čia sumokėsite pinigus, o giminės ten vietoje galės pasirinkti užsakytas prekes.

Taipogi tarpininkaujame per tam tikras įstaigas atsikviesti giminės čia pas save į svečius ar nuolatiniams apsigyvenimui. Patarnavimas atliekamas greitai ir sąžiningai. Atsilankę įsitikinsite. Vedėjas A. Schyrinski

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP. AND TRAVEL INFORMATION
ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS siunčia betarpiškai
iš BOSTONO į LIETUVĄ ir kitas Rusijos okupuotas kraštus
Pristatymas greitas ir garantuotas
Prekės parduodamos nužemintomis kainomis.
Galima užsisakyti rublių sertifikatus, automobilius, šaldytuvus ir pan.
Atidaryta darbo dienomis nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
o šeštadieniais nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p.
Kitomis valandomis pagal susitarimą telefonu.
389 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. 268-0068

Knyga yra geriausias žmogaus draugas

R The Apothecary LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINĖ

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.
Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

182 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6620

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sek.

M & T OIL CO., Inc.

641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- ☐ Krosnies aptarnavimas
- ☐ Automatinis įpilimas
- ☐ Patogios mokėjimo sąlygos
- ☐ Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS

460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127

Skambinkite 268-2500

DABAR

už 90 dienų įsėjimo indėlius moka **5½%**

už visus kitus indėlius moka **5¼%**

Nuo įdėjimo dienos — Kas mėnuo priskaitomi nuosimčiai — Pilnas draudimas Bankas veikia 105-tuosius metus. Nuosimčiai yra nurašomi nuo Mass. mokesčių. Bankas audarytas nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. popiet. Šio banko direktorių taryboje yra adv. J. Grigalius. Reikale su tarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas (Assets) yra virš 210,000,000

Dažau ir Taisau
Namui iš lauko ir viduje. Lipdau popierius ir taisau viską, ką pataisyti reikia. Naudoju tik geriausią medžiagą.
JONAS STARINSKAS
220 Savin Hill Ave.
Dorchester, Mass.
Tel. CO 5-5854

Flood Square Hardware Co.
Savininkas N. J. ALEKNA
628 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
TELEFONAS AN 8-4148
Benjamin Moore Dažai
Popieriaus Siemonas
Stiklas Langams
Visokio reikmenys namams
Reikmenys plumbieriams
Visokie geležies daiktai

DRAUDIMO AGENTŲRA
Atlieka įvairių rūšių draudimus
Kreiptis senu adresu:
BRONIS KONTRIM
598 Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. AN 8-1761

Trans-Atlantic Travel Service

DAUGIAUSIA PATYRUSI LIETUVIŠKA TURIZMO ĮSTAIGA

Norintieji keliauti, praleisti atostogas saulėtose salose, aplankyti gimus Lietuvoje ar juos atsikvies. ti į svečius — geriausiai ir greičiausiai jums patarnaus Trans-Atlantic Travel Service. Čia visų lėktuvų bilietai (air tickets) išrašomi belaukiant — be jokio papildomo mokesčio.

Siunčiant pinigus ir siuntinius į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntiniams (skryties, lietaščius, megtinius, įvairias medžiagas), sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

Dovanų pažymėjimus ir rusiškų prekių užsakymus siųskite savo giminėms tik per

Podarogifts Inc. skyriu Bostone

Darbo valandos: Kasdien 9-5
šeštadieniais 8-12

390 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-8764

Visų skyrių vedėja Aldona Adomonis